

## آیا با مدیریت مستقل آب موافق هستید؟ این مسئله مشکل آب را حل می کند؟

ما موافق این نیستیم، اگر چنین کاری کنیم با الان چه فرقی می کند؟ الان در استان خراسان وزارت نیرو و سازمان آب منطقه ای یک سازمان مستقل است اما طی این سال ها هر چه سرمایه گذاری کرده، روی آب های سطحی بوده است. روی آب های زیرزمینی چه سرمایه گذاری ای کرده اند؟ کجا تغذیه مصنوعی سفره ها را داشتند؟

## مگر اینکار بر عهده شما در سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری نبوده است؟

نخیر، اصلا ما چنین وظیفه ای نداریم، وزارت نیرو متولی و تأمین کننده آب بود، در طی ۳۰ سال گذشته وزارت نیرو در غرب و جنوب غرب کشور بر روی آب های سطحی سرمایه گذاری کرده، کار آن ها جز این که فشار بر گرده کشاورزان، برای تغذیه منابع زیرزمینی نبوده است. بخشی از آبخیزداری که بر عهده ماست، به خاطر احیاء مرتع و جلوگیری از فرسایش آن است.

## یعنی در آبخیزداری شما به منابع آب کار ندارید؟

چاشنی و هدف کار ما احیاء مرتع است،

در بحث آبخیزداری اعتقاد نداریم که همه آب به سفره ها تزریق شود بلکه دهانه اصلی سفره های زیرزمینی، رودخانه اصلی هر حوضه آبریز است، بیشترین حجم آب را هم از رودخانه اصلی هر حوضه داریم؛ همه سرشاخه ها به رودخانه اصلی منتهی می شوند، رودخانه اصلی هم در دست وزارت نیرو است، اصلا به منابع طبیعی اجازه ورود ندادند. چند رودخانه را وزارت نیرو تثبیت بستر یا تغذیه مصنوعی کردند؟ اگر جایی سد زدیم، جلوی همان تغذیه ای هم که بوده را گرفتیم. دهانه ورود به سفره های زیرزمینی رودخانه های اصلی و بسترشان است.

هر تصمیمی که می خواهد در حوضه آب های مصرفی کشاورزی بگیریم حداقل بخش کشاورزی به اندازه وزارت نیرو توان تصمیم گیری داشته باشد، مثلا کمیسیون داریم برای تغییر و جابه جایی، که دو نفر از وزارت نیرو هستند و یک نفر کشاورزی. حالا این یک نفر موافق باشد یا مخالف اثری ندارد. اگر وزارت نیرو و سازمان آب منطقه ای می خواهند در جایی پروانه ای را کاهش یا افزایش بدهد، قطعاً به اندازه ما از بخش کشاورزی اطلاع ندارند و طبیعتاً کشاورزی را مثل ما درک نمی کنند، ولی اگر همه تصمیمات تحت یک کمیسیون فنی باشد نه سیاسی، به نفع جامعه و آینده وضعیت آب

است. علاوه بر این حوزه آبخیزداری، هم وسعت زیادی دارد و هم این که باید در طرح های در حال اجرا مقداری تجدید نظر کنیم و مشارکت مردمی را بیشتر داشته باشیم، اگر صرفاً دولت بخواهد هزینه آن را تأمین کند، با این وسعت نمی شود. ما باید با مشارکت مردم حوزه وسیع تری را پوشش بدهیم.

## افزایش ۲۰۰ درصدی چاه های غیرمجاز صحت دارد؟ چه کسی متولی برخورد با آن هاست؟

این را تاکنون نشنیدم ولی اگر آن هم اتفاق می افتد مربوط به چاه های بخش کشاورزی نیست، بلکه مربوط به چاه های دستی مربوط به اطراف شهر های بزرگ است، کسانی که باغ ویلا دارند اما آب ندارند.

## یعنی چاه های غیرمجاز کشاورزی نداریم؟

در دشت هایی که کشاورزی فعال دارند، چاه غیرمجاز نداریم چون به خاطر بالا بودن هزینه برق و سوخت رسانی نمی تواند کسی چاه داشته باشد. ممکن است بعضی جاها پروانه شان با سازمان آب در اختلاف باشد ولی عمده چاه های غیرمجاز، دستی و در باغ ویلا ها هستند که تولید کشاورزی ندارند.

### خبر مرتبط

## نصف شدن آب کشاورزی؛ وعده ای که زود تکذیب شد!

مشاور عالی وزیر جهاد کشاورزی در شهریور ماه وعده ای داد که در همان ایام بارقه امیدی را بین دوست داران آب ایجاد کرد اما درست چند روز بعد ضمن تکذیب آن، سخن خودش را تصحیح کرد. وی ابتدا از نصف شدن سهم آب بخش کشاورزی توسط وزارت نیرو از مهر ماه همزمان با آغاز سال زراعی جدید خبر داد و گفت: در شرایط حساس کنونی باید تولید محصولات کشاورزی و تأمین امنیت غذایی را با در نظر گرفتن افزایش بهره وری آب ادامه داد. محمدحسین شریعتمدار در گفت و گو با ایسنا اظهار کرد: پیش از این از سوی وزارت نیرو اعلام می شد سالانه ۸۵ تا ۹۰ میلیارد متر مکعب آب در بخش کشاورزی مصرف می شود که مسئولان این وزارتخانه اعلام کردند از سال زراعی آینده -مهر ماه- نهایتاً باید روی حدود ۵۰ میلیارد تومان آن برای تولید محصول

کشاورزی حساب کنیم.

### توجه به آب مجازی

مشاور عالی وزیر جهاد کشاورزی ضمن تشریح راه های کنترل مصرف آب کشاورزی تأکید کرد: یکی دیگر از راه های مهمی که در جهان به عنوان مقوله مهمی برای مقابله با بحران آب و کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی مدنظر بوده آب مجازی است؛ به گونه ای که براساس این استراتژی باید منابع آبی در هر کشوری صرف تولید محصولی شود که از نظر اقتصادی درآمد بیشتری را به همراه دارد و کمبود محصولات دیگر باید از طریق واردات تأمین شود.

شریعتمدار اظهار کرد: در ایران سالانه بین ۱۸ تا ۲۰ میلیارد متر مکعب آب از طریق واردات محصولاتمانند گندم، برنج، دانه های روغنی، ذرت و غیره وارد می شود و به این معنی است اگر بخواهیم این محصولات را در کشور تولید کنیم باید به همین میزان آب در کشور مصرف کنیم.

### تولید گندم در ایران اقتصادی نیست

وی افزود: به عنوان مثال در ایران در هر هکتار از مزارع آبی سه تن گندم برداشت می شود که اصلاً اقتصادی نیست چرا که با این میزان برداشت می توان گفت به ازای هر متر مکعب

مصرف آب به طور متوسط ۵۰۰ گرم گندم تولید می شود در حالی که میانگین تولید گندم در جهان به ازای مصرف یک متر مکعب آب ۹۳۰ گرم و این میزان در مصر ۱/۵۴ کیلوگرم است. شریعتمدار اعلام کرد: بسیاری از تولیدات کشاورزی دیگر نیز با شرایط کنونی و میزان بهره وری موجود اقتصادی نیست چرا که به عنوان مثال برای تولید کیوی پنج دلار درآمد به ازای مصرف هر متر مکعب آب به دست می آید در حالی که برای بسیاری از محصولات کشاورزی این درآمد کمتر از یک دلار است که اصلاً اقتصادی به نظر نمی رسد. وی ادامه داد: در این شرایط توسعه کشت برنج در مناطق جنوبی که مصرف آب بالایی دارد به هیچ وجه اقتصادی نیست؛ بنابراین با توجه به مزیت بهره وری آب تولید برنج با مصرف کمتر از ۱۰ هزار متر مکعب در هر هکتار مانند استان های شمالی صرفه اقتصادی دارد و در بقیه مناطق یا باید کشت برنج متوقف شود.

با این حال چند روز بعد وی در گفت و گو با جام جم اعلام کرد که قرار است آب بخش کشاورزی به همراه آب مصرفی در سایر بخش های شرب و صنعتی، در دراز مدت و بر اساس منابع آبی موجود تعدیل و کاهش یابد.